

سیستم نظارت بالینی: روشی برای بهبود عملکرد آموزشی پرسنل پرستاری

فاطمه حشمتی نبوی، ربابه معماریان*، زهره ونکی

چکیده

مقدمه: به کار بردن شیوه‌های نظارتی که به ابعاد آموزشی نظارت توجه دارد، می‌تواند موجب افزایش اثربخشی فعالیت‌های آموزشی پرسنل پرستاری، بویژه آموزش به بیمار گردد. هدف از این مطالعه، بررسی تأثیر اجرای سیستم نظارت بالینی بر اثربخشی عملکرد آموزشی پرستاران بود.

روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه شبه تجربی از نوع مقایسه گروه‌های ایستا است که در آن گروه مقایسه و آزمون با یک پس‌آزمون با هم مقایسه شدند. نمونه‌های این مطالعه را ۷۲ بیمار در دو گروه مجزای یکسان‌سازی شده تشکیل داد. سیستم نظارت بالینی در ۳ مرحله و در ۳ بخش از بیمارستان ثامن الائمه (ع) شهر مشهد و به مدت ۶ ماه انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه اطلاعات زمینه‌ای بیماران، پرسشنامه رضایتمندی بیماران از عملکرد آموزشی پرستاران و مقیاس درجه‌بندی آگاهی و عملکرد خودمراقبتی بیماران بود. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از روش مصاحبه و مشاهده صورت گرفت. برای تجزیه تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS استفاده شد.

نتایج: میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد خودمراقبتی بیماران بر مبنای ۱۰۰، ۳۰/۶ در گروه مقایسه و ۵۷/۱ در گروه آزمون و میانگین امتیاز رضایتمندی بیماران از عملکرد آموزشی پرستاران بر مبنای ۲۴، ۱۹/۶ در گروه مقایسه و ۲۰/۹ در گروه آزمون بود بطوری که آزمون t مستقل بین دو گروه اختلاف معنی‌داری نشان داد.

نتیجه‌گیری: اجرای سیستم نظارت بالینی از طریق فرایند مشاهده، بازخورد، بحث و بررسی می‌تواند دانش و مهارت‌های حرفه‌ای پرستاران را در زمینه آموزش به بیمار توسعه دهد. بنابراین، این روش نظارتی می‌تواند به عنوان یک الگوی آموزش ضمن خدمت اثربخش در نظر گرفته شود. تحقیقات بیشتری برای بررسی تأثیر این الگو بر سایر جنبه‌های عملکرد پرستاران مورد نیاز است.

واژه‌های کلیدی: نظارت بالینی، آموزش ضمن خدمت، آموزش به بیمار، بهبود عملکرد.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۶؛ ۷(۲): ۲۵۷ تا ۲۶۶

مقدمه

کاهش هزینه‌ها، طول مدت بستری بیماران، اضطراب بیماران، و افزایش رضایت بیماران از مراقبت‌های بهداشتی می‌گردد (۱ تا ۴). در کشور ما، مطالعات زیادی، اثربخشی اجرای آموزش بیمار را بر دستیابی به نتایج مطلوب درمانی و مراقبتی تأیید کرده است (۵ تا ۷).

علی‌رغم اینکه پرستاران و سایر کارکنان بهداشتی-درمانی آموزش به بیماران را از وظایف مهم و اساسی خود می‌دانند (۶، ۸ و ۹)، اما مشاهده می‌شود هنوز بیماران معتقدند که آموزش‌های لازم به آنها ارائه نمی‌شود (۱۰ و ۱۱). مطالعات نشان می‌دهد پرستاران و مدیران پرستاری و سایر اعضای

آموزش‌دیدن توسط پرستاران، یکی از معیارهای مهم کیفیت مراقبت از دیدگاه مددجویان است (۱). آموزش به بیمار یک مراقبت پرستاری اثربخش است که اجرای آن موجب

* آدرس مکاتبه: دکتر ربابه معماریان (استادیار) گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تقاطع جلال آل احمد- شهید چمران، تهران.
memarian_2004@hotmail.com

فاطمه حشمتی نبوی، کارشناس ارشد آموزش مدیریت پرستاری (fatemehheshmati@yahoo.com) و دکتر زهره ونکی، استادیار گروه پرستاری دانشکده پزشکی (vanaki_z@modares.ac.ir) دانشگاه تربیت مدرس. این مقاله در تاریخ ۸۶/۱۱/۲۷ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۶/۷/۵ اصلاح شده و در تاریخ ۸۶/۹/۱۵ پذیرش گردیده است.